

MATS STRANDBERG &
SARA B. ELFGREN

DE CIRKEL

ENGELSFORS 1 TRILOGIE

Over het boek

Zes zestienjarige scholieren hebben op het oog niets met elkaar gemeen. Maar al snel gebeuren er rare dingen, zoals de zogenaamde zelfmoord van een jongen op school. Twee van de meiden ruiken af en toe een brandlucht terwijl er niets brandt, een van hen is af en toe onzichtbaar en ze hebben rare dromen.

Op een nacht worden de meiden door een onzichtbare kracht naar het bos geleid en daar komen ze erachter dat ze heksen zijn, de 'uitverkorenen', en dat een eeuwenoud Kwaad het op hen heeft voorzien. Ze binden de strijd aan met het Kwaad en worden, ondanks hun verschillen, gedwongen om samen te werken.

De pers over *De Cirkel*

'Dit gaat heel groot worden.' – *Dagens Nyheter*

'*De Cirkel* is opwindend van de eerste tot de laatste pagina. De personages vertegenwoordigen op een geweldige manier ieder type persoon en persoonlijkheid. Het dagelijks leven van tieners wordt uitmuntend beschreven. Dit is het eerste deel van een trilogie, dus verheug je op de rest.' – *Dagsavisen*

'Dit schreeuwt: "Hollywood, here we come"!' – *Arbetarbladet*

'*De Cirkel* is een van de beste YA fantasy-boeken die ik in lange tijd heb gelezen: er is een bepaalde spanning en onbehaaglijkheid die heel constant is, en daarbij is het een goed geschreven roman over volwassen worden en jezelf leren kennen.' – *Book magazine Arnold Busck*

'Onmogelijk om neer te leggen en ik kan niet wachten tot deel twee verschijnt.' – *QX*

Over de auteurs

Mats Strandberg is auteur en journalist. Hij schrijft regelmatig columns voor de krant *Aftonbladet*. Hij debuteerde in 2005 als auteur met de roman *Jaktsäsong* (Jachtseizoen).

De Cirkel is zijn vierde boek.

Sara B. Elfgren komt uit de filmbranche. Ze is dramaturge en heeft aan diverse grote film- en tv-producties meegewerkt. *De Cirkel* is haar debuut.

Colofon

Oorspronkelijke titel

Cirkeln

© Sara B. Elfgren and Mats Strandberg 2011 by Agreement with Grand Agency

Vertaling

Steven Schneijderberg

Omslagontwerp en illustraties binnenwerk

Pär Åhlander

Omslagillustratie

Kim W. Andersson

Bewerking Nederlands omslag

Studio Jan de Boer

© 2012 A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

ISBN paperback 978 94 005 0122 5

ISBN e-book 978 90 449 6679 4

NUR 285

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland?

Geeft u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

DE CIRKEL

MATS STRANDBERG
SARA B. ELFGREN

A.W. Bruna Fictie

1

Ze wacht op een antwoord, maar Elias weet niet wat hij moet zeggen. Er is niets wat haar blij zou maken. In plaats van iets te zeggen, staart hij naar zijn handen. Die zijn zo bleek dat je elke ader in het felle licht van de tl-buizen kunt zien.

‘Elias?’

Hoe houdt ze het uit om in dit zielige, kleine kamertje te zitten werken tussen die mappen, treurige kamerplanten en met uitzicht over de parkeerplaats van de school? Hoe houdt ze het met zichzelf uit?

‘Kun je uitleggen hoe jij denkt?’ zegt ze.

Elias slaat zijn blik op en kijkt naar de rectrix. Het is duidelijk dát ze het uithoudt. Mensen zoals zij passen perfect in deze wereld. Ze doen altijd wat er van hen verwacht wordt, wat normaal is. En ze zijn er vooral van overtuigd dat ze een oplossing hebben voor elk probleem. Oplossing nummer één: pas je aan en volg de regels. Adriana Lopez is als rectrix koningin van een complete wereld die op deze manier van denken is gebaseerd.

‘Deze situatie baart mij zorgen,’ zegt ze, maar Elias merkt dat ze eigenlijk boos is. Omdat hij niet gewoon de moed erin kan houden. ‘Er zijn nog geen drie weken van dit trimester voorbij en je bent nou al de helft van de tijd afwezig geweest. Ik breng het nu alvast ter sprake, omdat ik wil dat je niet volledig ontspoot.’

Elias denkt aan Linnéa. Meestal helpt dat, maar nu denkt hij terug aan hoe ze vannacht tegen elkaar aan het schreeuwen waren. Het doet pijn als hij aan haar tranen denkt. Hij kon haar niet troosten, juist omdat hij degene was die haar tranen veroorzaakt had. Misschien haatte ze hem nu wel?

Linnéa is degene die de duisternis weghoudt. Die ervoor zorgt dat hij zich niet overgeeft aan zijn uitvluchten: zijn scheermes dat hem voor korte tijd controle geeft over zijn angst. En het blowen dat hem alles even doet vergeten. Maar gisteren kon hij zich niet bedwingen en Linnéa kwam er natuurlijk achter. En nu haatte ze hem misschien wel.

‘Hier in de bovenbouw van het gymnasium is het anders,’ gaat de koningin verder. ‘Je hebt meer vrijheid, maar het is een vrijheid met verantwoordelijkheden. Hier zal niemand je handje vasthouden. Het is geheel aan jou hoe je de rest van je leven in zult vullen. En die wordt hier bepaald. Je complete toekomst. Wil je die echt zomaar verspelen?’

Elias komt haast niet meer bij van het lachen.

Geloof ze echt in die onzin? Voor haar is hij geen persoon, maar gewoon een scholier met wie het ‘een beetje bergafwaarts’ gaat. Hij kan onmogelijk problemen hebben die niet afgedaan kunnen worden met ‘puberteit’ en ‘hormonen’. Het enige wat helpt zijn ‘vaste regels’ en ‘duidelijke grenzen’.

‘Er zijn toch toelatingstoetsen.’

Het floept er gewoon uit. De mond van de rectrix vormt zich tot een smal streepje.

‘Ook toelatingstoetsen vereisen discipline.’

Elias zucht. Dit gesprek duurt alweer veel te lang.

‘Ik weet het,’ zegt hij zonder haar aan te kijken. ‘Eigenlijk wil ik het ook allemaal niet verpesten. Ik had gedacht dat het gymnasium een nieuwe start voor me zou zijn, maar het is lastiger dan ik dacht... Ik lig ook zo ver achter op de anderen. Maar het zal me lukken.’

De rectrix lijkt verbaasd. Maar dan verschijnt er een glimlach op haar gezicht, de eerste gemeente glimlach in het hele gesprek. Elias heeft precies gezegd wat ze horen wil.

‘Mooi,’ zegt ze. ‘Je zult merken dat, nu je besloten hebt de moed erin te houden, het straks vanzelf zal gaan vlotten.’

Ze buigt wat voorover en plukt een haar van Elias’ zwarte shirt en rolt ermee tussen haar vingers. Hij glanst in het zonlicht dat door het raam naar binnen valt. Bij de wortel is hij wat lichter, waar zijn echte haarkleur een centimeter is uitgegroeid. Adriana Lopez staart er gefascineerd naar en Elias krijgt het idiote gevoel dat ze hem in haar mond gaat stoppen en erop gaat kauwen.

Ze ziet zijn blik en gooit de haar voorzichtig in de prullenbak.

‘Sorry, ik ben een beetje priegelig aangelegd,’ zegt ze.

Elias glimlacht op een manier die van alles kan betekenen, omdat hij niet zo goed weet wat hij hierop moet antwoorden.

‘Ik denk dat we klaar zijn voor vandaag,’ zegt de rectrix.

Elias staat op en verlaat de kamer. De deur sluit niet helemaal achter hem. Hij draait zich om om hem helemaal dicht te doen en vangt nog net een glimp op van de rectrix in de kamer.

Ze buigt zich over de prullenbak en vist er iets uit met haar lange, smalle vingers. Ze laat het in een envelop glijden en plakt deze daarna dicht.

Elias blijft staan, niet helemaal zeker over wat hij zojuist heeft gezien. Hij vertrouwt zijn eigen zintuigen niet meer, niet na de laatste paar dagen. Als het niet zo bizar was geweest, zou hij zweren dat het de haar was die ze daarnet van zijn shirt af had geplukt.

Op datzelfde moment kijkt de rectrix op. Haar blik verhardt eerst voordat het haar lukt om geforceerd te glimlachen.

‘Was er nog iets anders?’ vraagt ze.

‘Nee,’ mompelt Elias en hij duwt de deur dicht.

Wanneer deze met een klik sluit, voelt hij een enorme opluchting, alsof hij zojuist aan een levensgevaarlijke situatie is ontsnapt.

De school is leeg en verlaten. Het voelt onnatuurlijk aan. Nog maar een halfuur geleden, toen hij naar het kantoor van de rector liep, was het hier nog een drukte van jewelste.

Elias belt Linnéa's nummer terwijl hij van de wenteltrap af stormt. Ze antwoordt op het moment dat hij het einde van de trap bereikt en de deur naar de gang op de begane grond opensmijt.

'Met Linnéa.'

'Ik ben het,' zegt hij.

Hij vergaat van de zenuwen.

'Ja, dat ben je,' antwoordt ze uiteindelijk, zoals ze altijd doet.

Elias wordt iets kalmer.

'Sorry,' zegt hij. 'Het spijt me zo van gister.'

Eigenlijk wilde hij dit vanochtend al zeggen, zodra ze elkaar zouden zien. Maar het kwam er steeds niet van. Linnéa ging hem de hele dag al uit de weg. En ze ging er voor de laatste les al vandoor.

'Hmm,' is het enige wat ze zegt.

Haar stem klinkt niet boos. Niet eens verdrietig. Ze klinkt leeg en verslagen alsof ze het heeft ópgegeven en dit beangstigt Elias meer dan wat dan ook.

'Het is niet... ik ben niet weer begonnen. Ik ben ook niet van plan om weer te beginnen. Het was maar een joint.'

'Dat zei je gisteren ook al.'

'Het leek alsof je me niet geloofde.'

Elias loopt langs rijen kasten, voorbij de zithoek met harde, houten banken die in de grond zijn vastgeschroefd, voorbij het mededelingenbord, en Linnéa heeft nog steeds niets gezegd. Plotseling wordt hij zich bewust van een ander geluid. Voetstappen, maar niet die van hem.

Hij draait zich om. Niemand te zien.

'Je zweerde dat je gestopt was,' klinkt Linnéa's stem.

'Ik weet het. Het spijt me. Ik weet dat ik je pijn heb gedaan...'

'Nee,' onderbreekt Linnéa hem. 'Je doet jezelf verdomme pijn! Je kan het niet voor míj doen. Dan zal je nooit...'

'Ik weet het, ik weet het,' zegt hij. 'Dat weet ik allemaal.'

Elias is bij zijn locker aangekomen, maakt hem open, stopt een paar boeken in zijn zwarte schooltas en slaat het dunne metalen deurtje weer dicht. Hij hoort nog net de andere voetstappen voordat het geluid ervan stopt. Weer draait hij zich om. Niemand te zien. Helemaal niemand. Maar toch voelt hij zich bekeken.

'Waarom deed je het dan?'

Gisteren stelde ze dezelfde vraag, en ze herhaalde hem meerdere keren. Maar hij vertelde niet één keer de waarheid. Die was te afschuwelijk. Te gestoord. Zelfs voor zo'n psycho als hij.

'Dat zei ik toch. Ik was bang,' zegt hij en hij probeert zijn stem niet geïrriteerd te laten klinken om niet weer ruzie te krijgen.

'Ik weet dat er meer speelt.'

Elias twijfelt.

'Oké,' zegt hij zachtjes. 'Ik zal het vertellen. Kunnen we vanavond afspreken?'

'Oké.'

'Ik knijp ertussenuit zodra mijn ouders slapen. Linnéa...'

'Ja?'

'Haat je me?'

'Ik haat het dat je zo'n idiote vraag stelt,' snauwt ze.

Eindelijk. Dát is de Linnéa die hij kent.

Elias hangt op. Hij staat daar in de gang en glimlacht. Er is hoop. Zolang zij hem niet haat, is er hoop. Hij moet het aan Linnéa vertellen. Ze is in alle opzichten zijn zus, behalve dan qua bloedverwantschap. Hij hoeft dit niet alleen door te maken.

Op dat moment gaan de lampen uit. Elias verstijft. Een zwak licht sijpelt door de ramen aan het ene eind van de gang. Ergens vlakbij gaat een deur dicht. En dan is het stil.

Er is niets om bang voor te zijn, probeert hij zichzelf in te prenten.

Hij begint naar de uitgang te lopen. Dwingt zichzelf om met beheerste, stevige passen te lopen. Om niet toe te geven aan de paniek die in hem opkomt. Hij slaat de hoek om bij een rij met kasten.

Er staat daar iemand.

De conciërge. Elias heeft hem nog maar een paar keer gezien, maar hij is niet makkelijk te vergeten. Het zijn die grote, ijsblauwe ogen. Ogen die naar Elias staren alsof ze al zijn geheimen kunnen zien.

Elias staart naar de grond wanneer hij hem voorbijloopt. Toch kan hij die blik in zijn nek voelen branden. De misselijkheid stijgt hem naar de keel. Het is alsof zijn hartslag zó hard in zijn keel bonst dat die zijn braakreflex prikkelt. Hij versnelt zijn pas.

Het laatste halfjaar is alles beter geworden. Hij heeft gevoeld dat er bij hem vanbinnen dingen aan het gebeuren zijn, dat hij verandert. De nieuwe psycholoog van Bureau Jeugdzorg is niet zo'n idioot als de vorige en het lijkt er zowaar op dat ze hem een beetje begrijpt. Maar boven alles heeft hij Linnéa. Zij geeft hem het gevoel dat hij leeft en zorgt ervoor dat hij zich van de verstikkende, maar toch ook vertrouwde duisternis wil bevrijden.

Daarom is het ook zo moeilijk te begrijpen waarom dit nú gebeurt – nét nu hij eindelijk redelijk slaapt 's nachts, nét nu hij zich zelfs vrolijk kan voelen.

Drie dagen geleden zag hij zijn gezicht in de spiegel veranderen, uitrekken, vervormen tot het onherkenbaar was. En hij beseft dat hij nu echt gek aan het worden was. Gek in de vorm van stemmen horen en hallucineren. Hij schrok zich rot.

Drie dagen kon hij zowel zijn scheermes als Jontes handelswaar weerstaan. Hij vermeed spiegels. Maar gisteren zag hij zichzelf in een etalageruit en hij zag zijn gezicht sidderen en uitlopen alsof het vloeibaar was. Dat was het moment waarop hij Jonte belde.

Je hebt het niet meer in de hand.

Een onbekend gefluister in zijn hoofd. Elias kijkt om zich heen en merkt dat hij de wenteltrap weer op is gegaan en terug is in de gang naar het kantoor van de rector. Hij begrijpt niet waarom hij hiernaartoe is gelopen.

De lampen flikkeren even en gaan uit. De deur naar het trappenhuis glijdt langzaam achter hem dicht. Net voordat de deur dichtslaat, hoort hij het. Het geluid van een zachte schoenzool op de wenteltrap.

Verstop je.

Elias rent door de donkere gang. Achter elke rij met kasten verwacht hij dat er iemand of iets tevoorschijn zal komen. Hij is nog maar net een hoek om geslagen of hij hoort hoe ver achter hem de deur naar het trappenhuis opengaat. De voetstappen komen dichterbij, langzaam maar doelbewust.

Hij bereikt de grote stenen trap die de ruggengraat van de school vormt.

Ren de trap op.

De benen van Elias gehoorzamen, nemen twee treden tegelijk. Als hij helemaal boven is aangekomen, rent hij verder de nauwe gang door tot waar een afgesloten deur toegang geeft tot de zolder van de school. De gang loopt dood, een van de weinige vergeten plekken in de school. Hier zijn een paar toiletten die verder niemand gebruikt. Linnéa en hij spreken hier meestal af.

De voetstappen komen dichterbij.

Verstop je.

Elias opent de deur van de toiletruimte en glipt naar binnen. Zachtjes trekt hij de deur achter zich dicht en hij probeert zo stil mogelijk te ademen. Hij luistert. Het enige geluid op de hele wereld is dat van een motor die optrekt en in de verte verdwijnt.

Elias drukt zijn oor tegen de deur.

Hij hoort niets. Maar hij weet het. Daar staat iemand. Aan de andere kant van de deur.

Elias.

Het gefluister is sterker nu, maar Elias is er heel zeker van dat dit alleen maar in zijn hoofd zit.

Nu is het gebeurd, ik ben gek geworden, denkt hij en meteen hoort hij de stem:

Ja. Dat ben je.

Hij kijkt naar het raam, naar de vaalblauwe hemel daarbuiten. De witte tegels glanzen. Het is koud hierbinnen. Hij wordt overmand door een enorme eenzaamheid.

Draai je om.

Elias wil niet, maar draait zich toch om. Het is alsof hij niet langer de baas is over zijn eigen lichaam. Het is de stem die hem bestuurt, alsof hij een marionet van vlees en bloed is.

Hij staat nu tegenover de drie wasbakken met spiegels erboven. Wanneer zijn blik op zijn bleke gezicht valt, wil hij zijn ogen dichtknijpen, maar dat lukt niet.

Sla het glas kapot.

Het lichaam van Elias gehoorzaamt. Zijn handen versterken hun grip om het handvat van zijn schooltas en hij slingert hem door de lucht.

Het geluid weerkaatst tussen de betegelde muren als hij de spiegel verbrijzelt. Grote scherven laten los en vallen in de wasbak, waar ze kletterend versplinteren tot kleinere stukken.

Iemand moet dit gehoord hebben, denkt Elias. Laat iemand het alsjeblieft gehoord hebben.

Maar er komt niemand. Hij is alleen met de stem.

Elias' lichaam loopt naar de wasbak en pakt de grootste glasscherf op. Hij weet wat er gaat komen. Hij duizelt van angst.

Je bent kapot. Onmogelijk te repareren.

Langzaam loopt hij achteruit een van de open toilethokjes in.

Straks is het voorbij. Straks hoef je nooit meer bang te zijn.

De stem klinkt nu bijna troostend.

Elias sluit zichzelf op en zakt neer op de toiletzitting. Hij vecht om zijn mond open te doen, vecht om te schreeuwen. Zijn grip om de glasscherf versterkt en de scherpe randen snijden in zijn handpalm.

Geen pijn.

En hij voelt geen pijn. Hij ziet het bloed uit zijn handpalm sijpelen en op de grijze, stenen vloer druppelen, maar hij voelt geen pijn. Zijn lichaam is verdoofd. Alleen zijn gedachten zijn er nog. En de stem.

Het leven wordt niet beter. Je kunt het net zo goed nu beëindigen. Je voorkomt de pijn. Je voorkomt de teleurstelling. Het zal toch nooit beter worden, Elias. Het leven is niets meer dan een vernederende strijd. De doden zijn de gelukkigen.

Elias probeert zich niet meer te verweren als de glasscherf door de lange mouw van zijn shirt snijdt en de littekens in zijn huid eronder tevoorschijn komen.

Mama. Papa, denkt hij. Ze komen er wel overheen. Ze hebben hun geloof. Ze geloven dat we elkaar weer zullen zien in de hemel.

Ik hou van jullie, denkt hij terwijl de scherpe scherf de eerste snee door de huid maakt.

Hij hoopt dat Linnéa zal begrijpen dat hij er niet zelf voor heeft gekozen. Alle anderen zullen denken dat hij zelfmoord pleegde en dat maakt niks uit. Zolang zij dat maar niet denkt.

Hij snijdt op een heel andere manier dan hij ooit eerder heeft gedaan. Diep en doelgericht.

Straks is het voorbij, Elias. Nog een klein beetje verder. Dan is het voorbij. Zo zal het beter zijn. Je hebt al zoveel geleden.

Het bloed gutst uit zijn arm. Hij ziet het gebeuren, maar voelt niets en nu dansen er zwarte vlekken voor zijn ogen. Ze dansen en worden groter en vloeien samen tot de hele wereld volledig zwart wordt. Het laatste geluid dat hij hoort, zijn voetstappen op de gang. Degene die daarbuiten is, probeert niet langer zachtjes te doen. Dat is nu niet meer nodig.

Elias probeert vast te houden aan Linnéa. Net als toen hij klein was en hoopte geen nachtmerries te krijgen, als hij maar vasthield aan een blijde gedachte wanneer hij in slaap viel.

Vergeef me.

Hij weet niet of hij het zelf of de stem is die deze woorden spreekt.

En op dat moment voelt hij de pijn.

2

Als ze weer bijkomt, ligt ze ineengekropen in de hoek waar ze haar hebben achtergelaten.

De duisternis in de kelder is ondoordringbaar. Heel haar lichaam doet pijn.

Ze gaat zitten, stopt haar benen onder haar jurk en slaat haar armen om haar knieën. Ze hoort nog steeds niets met haar rechteroor en het bonst hevig in haar oog, dat dichtgeplakt zit met pus en gestold bloed.

Voetstappen echoën op de gang en de zware deur gaat open. Het schijnsel van de fakkel verlicht de ruimte en ze wendt haar blik af als ze haar voeten vol wonden ziet, die met een dikke ketting aan elkaar zijn geketend. Twee bewakers trekken haar overeind en binden haar handen op haar rug, terwijl de fakkeldrager toekijkt. Het touw snijdt in haar polsen, maar ze vertikt het om hen te laten merken hoeveel pijn het doet.

De man met de fakkel stapt met een minachtende grijns naar voren. Hij heeft geen tanden en zijn adem stinkt naar rottend vlees. De gloed brandt in haar gezicht als hij de vlam dichterbij houdt.

‘Vandaag zul je sterven, slet,’ zegt hij, en hij streelt haar gezicht met zijn vrije hand en laat zijn hand verder zakken naar haar borsten.

De haat die in haar opkomt, maakt haar sterk en hard.

‘Ik vervloek je,’ schreeuwt ze uit. ‘Je pik zal verrotten en eraf vallen! Mijn meester Satan zal je van je sterfbed lichten en demonen zullen je tot in de eeuwigheid kwellen!’

De man trekt zijn hand terug alsof hij zich gebrand heeft.

‘God, bewaar ons,’ prevelt een van de bewakers.

Het is een schrale troost om hen zo bang te zien.

Iemand trekt een zak over haar hoofd en ze wordt door een wirwar van gangen gesleurd. Een poort gaat met knarsende scharnieren open.

Buiten. Het ruikt heerlijk naar dauw. Ze wil zich afsluiten voor het hatelijke gescheld van het gepeupel, maar het enige wat ze hoort is het gekwetter van vogels. In het zuiden roept een koekoek. Het rode licht van het ochtendgloren sijpelt door het weefsel van de zak. Ochtendrood staat voor de dood.

Een intens, dierlijk instinct komt naar boven. Ze moet vluchten. Nu.

De paniek maakt dat ze in het wilde weg vlucht. De ijzeren boeien slaan tegen haar enkels terwijl ze rent. Niemand probeert haar tegen te houden. Ze weten dat dat niet nodig is. Ze komt niet ver voordat ze plotseling op de

vochtige grond valt. Achter haar lachen en joelen de bewakers.

‘Ze heeft zeker haast om naar haar meester Satan te gaan,’ hoort ze de tandeloze zeggen.

Sterke handen tillen haar onder haar armen op en iemand anders pakt haar voeten vast. Ze gooien haar hardhandig omhoog. Heel even zweeft ze door de lucht voordat ze op iets hards landt en alle lucht uit haar wordt geperst. Een paard briest en de wereld begint heen en weer te deinen. Ze ligt in een of andere wagen, dat kan ze er nog wel uit opmaken.

‘Is daar iemand?’ fluistert ze.

Niemand antwoordt.

Ook goed, denkt ze. Tegenover de dood staan we toch allemaal alleen.

Minoo wordt wakker van haar eigen gebibber. Ze is ijskoud, alsof ze de hele nacht met het raam open heeft geslapen. Ademen gaat moeizaam, het voelt alsof er iets groots en zwaars op haar borstkas rust.

Ze trekt haar deken tot aan haar kin en rolt zich als een bal op. Ze heeft al veel vaker nachtmerries gehad, maar geen enkele die ook echt in haar lijf ging zitten. Nooit eerder heeft ze zich zo opgelucht gevoeld om haar vertrouwde kamer en het behang met witgele randen te zien.

Na een tijdje gaat het ademen gemakkelijker en langzaam keert de warmte terug.

Ze kijkt op haar mobiel. Bijna zeven uur. Tijd om op te staan.

Minoo stapt haar bed uit en loopt naar haar kledingkast. Ze zou willen dat ze een specifieke, uitgesproken stijl had in plaats van elke dag diezelfde jeans, topjes en vestjes. Ze trekt een zeeblauw truitje van een hanger en walgt van zichzelf. Ze is zo verschrikkelijk... braaf. Ze is zelfs nog nooit van kapsel veranderd. Nog nooit! Maar wat zouden mensen ervan zeggen als ze met iets aparts op school aan zou komen? De alto’s van de school, van wie ze de stijl trouwens stiekem leuk vindt, zouden alleen maar denken dat ze een wannabe was.

Bovendien heeft ze een hekel aan kleren kopen. Ze voelt zich als een analfabeet in een boekwinkel. Van anderen kan ze zeggen of hun kleren mooi of lelijk zijn, zien of ze wel of niet passen bij degene die ze draagt, maar zodra ze zelf door een catalogus bladert of in een kledingwinkel is, kiest ze alleen maar voor de veilige weg. Zwart. Donkerblauw. Lange truien. Geen al te strakke spijkerbroeken. Niet te laag uitgesneden. Geen motiefjes. Kleding is voor haar een taal die ze wel verstaat, maar zelf niet kan spreken.

Ze neemt de kleren mee en loopt de gang op. De deur naar haar ouders’ kamer is dicht, en in de badkamer ligt haar vaders scheermes op de wasbak in een plasje water. Minoo vermoedt dat hij al op zijn werk is. Haar moeders handdoek is nat, dus die zal ook al wel op zijn, ondanks dat ze vrij is vandaag.

Minoo legt haar kleren op een kruk, stapt in de badkuip en trekt het douche-gordijn dicht.

Plotseling bespeurt ze een rooklucht. Ze legt een sliert van haar lange, zwarte haren onder haar neus en snuift.

Ze moet het twee keer met shampoo wassen voordat de onverklaarbare geur uit haar haren verdwijnt. Daarna wikkelt ze haar handdoek om haar haren tot een tulband en ze poetst haar tanden. Haar blik blijft steken bij de ingelijste oude plattegrond van Engelsfors die naast de spiegel hangt. Ze dacht vorig jaar echt dat haar ouders haar zouden toestaan om te verhuizen naar tante Bahar in Stockholm om dáár naar het gymnasium te gaan. Ze haat het om elke morgen die plattegrond te zien en eraan herinnerd te worden dat ze nog steeds hier vastzit.

Engelsfors. Mooie naam voor zo'n afzichtelijke stad. In een afgelegen uithoek van de mijnstreek Bergslagen, omgeven door dichte bossen waar vaak mensen verdwaalden en verdwenen. 13.000 inwoners en 11,8 procent werkloosheid. De mijn werd vijftig jaar geleden gesloten. In het centrum staan veel panden leeg, alleen de pizzeria's houden het hoofd boven water.

De rijksweg en het spoor trekken een grens door de stad. Aan de oostkant liggen het Dammeer, tankstations, garages, de gesloten mijn en een paar deprimerende wijken met flats. Aan de westkant liggen het centrum, de kerk en de pastorie, wijken met rijtjeshuizen, het al heel lang verlaten landhuis en de 'stijlvolle' villawijk aan het idyllische kanaal.

Hier woont het gezin Falk Karimi in een lichtgrijze villa met twee verdiepingen in functionalistische stijl. Met duur behang op de muren en het merendeel van de meubels vanuit designwinkels in Stockholm hierheen getransporteerd.

Haar moeder zit aan de keukentafel als Minoo de trap af komt. De dagbladen die haar vader elke ochtend doorspit liggen in een nette stapel op tafel. Haar moeder is verzonken in een medisch tijdschrift met haar gebruikelijke ontbijt – een kop dampende, zwarte koffie – naast zich.

Minoo schenkt aardbeienyoghurt in een kom en gaat tegenover haar zitten.

'Is dat het enige wat je gaat eten?' vraagt haar moeder.

'Moet jij zeggen,' zegt Minoo en ze krijgt een glimlach als antwoord.

'Yoghurt, muesli, een boterham, yoghurt, muesli, een boterham. Na een tijdje is dat niet meer leuk.'

'En koffie is dat wel?'

'Op een dag zul je het begrijpen,' lacht haar moeder. Dan krijgt ze plots die blik in haar ogen waarmee ze dwars door iemand heen lijkt te kunnen kijken. 'Heb je slecht geslapen?'

'Ik had een nachtmerrie,' zegt Minoo.

Ze vertelt over haar droom en over hoe ze zich voelde toen ze wakker werd. Haar moeder steekt haar hand uit en voelt aan Minoo's voorhoofd. Minoo deinst achteruit.

‘Ik ben niet ziek. Het was geen koortsdroom.’

Minoo kan het duidelijk merken als haar moeder de dokterrol aanneemt. Haar stem wordt anders: ernstig en professioneel. Haar hele lichaamstaal wordt formeler. Zelfs toen Minoo nog klein was, ging dat al zo. Haar vader was de gene die haar verwende met snoep en stripboeken als ze ziek was. Haar moeder gedroeg zich als een dokter die een bezoek aflegde.

Dit deed Minoo altijd pijn. Tegenwoordig vermoedt ze dat het een beschermingsmechanisme is; om uit de moederrol te kruipen en de professionele rol aan te nemen. Misschien dat het niet te doen is om de normale onrust die je als ouder hebt, te combineren met de kennis van wat er allemaal mis kan zijn met het menselijk lichaam.

‘Had je een verhoogde hartslag?’

‘Ja, maar dat ging weer over.’

‘Moeite met ademen?’

Minoo knikt.

‘Het zou een paniekaanval geweest kunnen zijn.’

‘Ik heb nooit paniekaanvallen.’

‘Dat is niet zo vreemd, Minoo. Je bent net aan de bovenbouw begonnen. Dat is een grote verandering.’

‘Het was geen paniekaanval. Het had met mijn droom te maken.’

Het klinkt raar als ze het zegt, maar het was wel zo.

‘Het is ook niet goed om al je emoties op te kroppen,’ zegt haar moeder. ‘Ze komen er op de een of andere manier toch uit. Hoe meer je ze probeert in bedwang te houden, hoe onstuimiger ze eruit komen.’

‘Ben je behalve chirurg nou ook nog psycholoog?’ plaagt Minoo.

‘Ik heb vroeger nog weleens overwogen om psychiater te worden,’ antwoordt haar moeder een beetje geïrriteerd. Daarna verandert er iets in haar ogen. ‘Ik weet dat ik zelf niet zo’n goed voorbeeld ben geweest.’

‘Schei toch uit, mam.’

‘Nee, ik ben echt zo’n brave hendrik. Ik wil niet dat jij dat ook wordt.’

‘Dat word ik ook niet,’ mompelt Minoo.

‘Zeg het me als het weer gebeurt. Beloofd?’

Minoo knikt. Ook al kan haar moeder soms een beetje te opdringerig zijn, het is fijn dat ze bezorgd is. En ze begrijpt Minoo zelfs, meestal dan.

God, wat triest, denkt Minoo, en ze slikt haar laatste schep yoghurt door. Mijn moeder is mijn beste vriendin.

✱

Vanessa wordt wakker door een rooklucht die in haar neus prikt.

Ze gooit de dekens van zich af, rent naar de deur en rukt hem open.

Maar in de woonkamer is alles rustig. Geen verslindende vlammen in de gordijnen. Geen zwarte, giftige rookwolken die opstijgen uit de keuken. Op de salontafel staan wat bierblikjes en een pizzadoos. Waar de zon op de vloer schijnt, ligt Frasse, de herdershond, te snurken. Haar moeder, Niklas en Vanessa's kleine broertje Melvin zitten al in de keuken te ontbijten. Een heel gewone ochtend aan de Rozendoornlaan 17a, vijfde verdieping, eerste deur rechts van de lift.

Vanessa schudt haar hoofd en dan krijgt ze het door: die lucht komt van haarzelf. Haar haren stinken. Net als toen ze nog klein was en tijdens de walgigisnacht naar het nutteloze vreugdevuur op de Olssonberg had staan kijken.

Ze loopt door de woonkamer en door de keuken, waar Melvin met twee lepels zit te spelen door ze met elkaar over de tafel te laten dansen. Soms is hij zo ontzettend schattig. Niet te geloven dat hij voor vijftig procent uit de genen van Niklas bestaat.

Ze gooit haar nachthemd op de badkamervloer en draait de douchekraan open. De leidingen sputteren en er stort een ijskoude straal water uit. De douche is compleet onbetrouwbaar sinds Niklas zo eigenwijs was zelf de slang te vervangen en er een nieuwe mengkraan op te zetten. Haar moeder protesteerde, maar zoals gewoonlijk laat ze Niklas altijd doen wat hij wil.

Vanessa stapt de douchecabine in en verbrandt bijna voordat het haar lukt om de juiste temperatuur te krijgen. Ze wast haar haren met haar moeders shampoo die lekker naar kokos ruikt. De mysterieuze rooklucht gaat niet weg. Ze pakt een flinke hoeveelheid shampoo en wast haar haren nog een keer.

Als ze in badjas gehuld haar kamer weer binnen loopt, zet ze de radio aan. De uitgelaten stemmen van de reclames zorgen ervoor dat alles wat normaler aanvoelt. Ze trekt haar luxaflex open en voelt zich meteen beter. Mooi helder weer om je luchtig te kleden. Ze wil zo snel mogelijk de zon in.

'Zet die muziek zachter!' buldert Niklas met zijn beste politiestem vanuit de keuken.

Vanessa negeert hem.

Het is niet mijn probleem dat jij een kater hebt, denkt ze terwijl ze deodorant onder haar oksels rolt.

Ze kleedt zich aan, pakt haar make-uptasje en loopt naar de passpiegel die tegen de muur staat.

Ze is er niet.

Vanessa staart in de lege spiegel. Ze steekt haar hand voor zich uit. Daar is ie, heel duidelijk. Ze kijkt weer in de spiegel. Daar is niets te zien.

Het duurt even voordat ze beseft dat ze nog steeds slaapt.

Vanessa glimlacht. Als ze zich ervan bewust is dat het een droom is, zou ze deze ook moeten kunnen sturen.

Ze zet het make-uptasje weg en loopt de keuken in.

‘Hoi,’ zegt ze.

Niemand reageert. Ze is écht onzichtbaar. Niklas zit half te slapen met zijn hoofd in zijn handen. Hij stinkt naar oud bier. Haar moeder, die er minstens even moe uitziet, werkt een boterham met ham naar binnen, terwijl ze door een folder bladert van iets wat ‘De Kristalgrot’ heet. Alleen Melvin draait zijn hoofd alsof hij iets heeft gehoord, maar het is duidelijk dat hij haar niet ziet.

Vanessa gaat naast Niklas staan.

‘Heb je een kater vandaag?’ fluistert ze in zijn oor.

Geen reactie. Vanessa grinnikt. Ze is opvallend vrolijk.

‘Weet je hoe verschrikkelijk ik jou haat?’ zegt ze tegen Niklas. ‘Je bent zo’n verdomde loser dat je zelf niet eens inziet wat een verdomde loser je wel niet bent. Dat is nog het ergste aan jou; dat je denkt dat je zo ontzettend perfect bent.’

Opeens voelt ze iets nats en ruws tegen haar hand. Ze kijkt omlaag. Daar staat Frasse haar hand te likken.

‘Wa doe Frasse?’ vraagt Melvin met zijn heldere stem.

Mama kijkt naar de hond.

‘Je weet nooit waar Frasse mee bezig is,’ antwoordt ze. ‘Hij zal wel vliegen aan het vangen zijn of zo.’

‘Zo meteen kom ik die verdomde kloteradio aan gort slaan,’ schreeuwt Niklas richting Vanessa’s kamer.

Vanessa grinnikt en laat haar blik door de keuken glijden. Op het aanrecht staat Niklas’ favoriete mok: een blauwe beker met daarop een Amerikaanse politiebade en N.Y.P.D. in witte letters. Hij gelooft zeker dat het leven van een smeris in Engelsfors te vergelijken is met het patrouilleren in de straten van New York.

In één zwiepende beweging stoot ze de mok op de grond. De mok breekt met een aangenaam geluid in tweeën. Melvin schrikt en begint te huilen. Ze voelt zich meteen een beetje schuldig.

‘Wat krijgen we nou!’ gilt Niklas en hij springt zo wild op dat zijn stoel omvalt.

‘Wat jammer dat je mij nou de schuld niet kan geven,’ zegt Vanessa triomfantelijk.

Niklas kijkt haar recht aan. Hun blikken ontmoeten elkaar. De shock geeft haar kleine stroomstootjes langs haar ruggengraat.

Hij kan haar zien.

‘Wie anders moet ik de schuld geven?’ briest hij.

Melvin huilt. Niklas tilt hem op en aait hem over zijn chocoladebruine, war-rige haren.

‘Het is al goed, ventje, het is al goed,’ troost hij hem terwijl hij Vanessa woedend aankijkt.

‘Vanessa, waar ben je allemaal mee bezig?’ zegt haar moeder met een afgepeigerde stem.

Vanessa heeft geen goed antwoord op die vraag. Waar begint en waar eindigt deze droom eigenlijk?

‘Hadden jullie mij de hele tijd al gezien?’ vraagt ze.

Meteen ziet haar moeder er klaarwakker uit.

‘Heb jij drugs gebruikt?’

‘Jullie sporen echt niet!’ roept Vanessa en ze rent snel naar de hal.

Ze is bang nu, doodsbang, maar dat wil ze niet laten zien. In plaats daarvan trekt ze snel haar schoenen aan en rukt haar tas mee.

‘Jij gaat nergens heen!’ roept haar moeder.

‘Wil je dan dat ik ga spijbelen of zo?’ schreeuwt Vanessa terug en ze smijt de voordeur achter zich dicht met een klap die nagalmt in het trappenhuis.

Ze stormt de trap af, de poort door en schuin de straat over naar de bushalte waar ze nog net de bus haalt.

Gelukkig kent ze niemand in de bus. Ze gaat helemaal achterin zitten.

Er zijn maar twee verklaringen mogelijk voor deze zieke ochtend. De ene is dat ze gek is geworden. De andere is dat ze weer aan het slaapwandelen is geweest. Dat gebeurde wel vaker toen ze nog klein was. Haar moeder vindt het heerlijk om Vanessa voor schut te zetten door te vertellen hoe ze eens op de mat in de gang had zitten plassen. Vanessa herinnert zich nog hoe het voelde om in die toestand tussen slapen en wakker zijn te verkeren. Maar diep vanbinnen weet ze dat dit iets heel anders was.

Ik was aan het slaapwandelen, besluit ze.

De andere verklaring is veel te eng.

Vanessa kijkt uit het raam en als de bus een tunnel in rijdt, vangt ze in de ruit een glimp op van haar spiegelbeeld. Twee onopgemaakte ogen staren haar aan.

‘Wel verdomme,’ moppert ze en ze begint in haar tas te wroeten.

Het enige wat ze vindt, is oude lipgloss. Haar make-uptasje ligt nog thuis op de grond. Vanessa is niet meer zonder make-up naar school geweest sinds ze tien was en ze heeft geen zin om daar nu verandering in te brengen. Eén trauma is genoeg voor deze ochtend.

De bus rijdt verder langs het verlaten industrieterrein. Haar moeder zit vaak te zeuren over hoe de mijn de trots van de stad was toen zij nog klein was. Dat je er in die tijd tenminste nog trots op kon zijn dat je uit Engelsfors kwam. Vanessa begrijpt niet waar je dan zo trots op kon zijn. De stad zal toen toch net zo lelijk en saai geweest zijn als tegenwoordig?

De bus rijdt het spoor over, het westelijke deel van de stad in. Door de ruit ontvouwt zich nu wat haar moeder ironisch het ‘Beverly Hills van Bergslagen’ noemt. Grote villa’s in felle kleuren, omgeven door goed onderhouden tuinen. Aan deze kant van de stad lijkt het wel alsof de zon nog net iets feller schijnt.

Hier wonen de mensen met geld. Artsen. Een handjevol succesvolle middenstanders. De nakomelingen van de mijnbazen.

Het is nog best een eind naar het gymnasium. Het is opmerkelijk gelegen, zo ver buiten het centrum.

Als een gevangenis, afgezonderd van de rest van de samenleving, denkt Vanessa.